

Helsinki 3.10.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö

Asia: Professoriliiton lausunto hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja terveydenhuoltolain 60 §:n muuttamisesta sekä erikoissairaanhoitolain 28 ja 29 §:n kumoamisesta

Professoriliitto kannattaa ehdotettua muutosta yliopistosairaaloiden tehtävien selkeyttämisestä osana sote-uudistuksen toimeenpanoa. Ehdotetut muutokset ovat kannatettavia ja toteuttavat tavoitteita vahvistaa yliopistollisten sairaaloiden toimintaedellytyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon uusissa rakenteissa. Hallituksen esityksen mukaisesti on yliopistollisten sairaaloiden toiminnan kannalta välttämätöntä integroida kliininen toiminta, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta sekä opetus yhdeksi toimivaksi kokonaisuudeksi. Professoriliitto haluaa kuitenkin kiinnittää vakavaa huomiota seuraaviin näkökohtiin:

Sivuvirat ja pätevyysvaatimukset

Esitetyn lain 34 b §:ssä säädetään aiemmin erikoissairaanhoitolaissa säädetyn mukaisesti, että yliopiston lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen koulutusyksikön professorit voivat toimia antamansa suostumuksen mukaisesti samalla ylilääkärin tai ylihammaslääkärin sivuviran tai -toimen haltijoina yliopistollisessa sairaalassa. Samoin myös yliopiston työntekijät voivat toimia antamansa suostumuksen mukaisesti samalla sivuviran tai -toimen haltijana yliopistollisessa sairaalassa. Professoriliitto pitää tätä järjestelyä erittäin kannatettavana, koska yliopistojen professorien ja muiden työntekijöiden toimimisella sivuvirassa tai -toimessa varmistetaan välttämätön ja tarkoituksenmukainen opetus- ja tutkimustyö yliopistollisessa sairaalassa. Lääketieteen ja hammaslääketieteen lisäksi esitys turvaa sivuvirat tai -toimet myös muilla erikoissairaanhoidon piirissä toimivilla tutkimusta sisältävillä aloilla. Lisähuomiona todettakoon, että termi rinnakkaisvirka / rinnakkaistehtävä saattaisi kuvata nykyisiä moninaisia käytännön ratkaisuja paremmin kuin nyt käytetty termi sivuvirka / sivutoimi.

Huolestuttavaa sen sijaan on, että lakiesityksestä puuttuu aikaisemmassa erikoissairaanhoitolain 28 §:ssä oleva pätevyysvaatimus, jonka mukaan yliopistosairaalan ylilääkärillä tulee olla vähintään dosentin pätevyys. Yliopistosairaaloiden tutkimukseen, koulutukseen ja lääketieteellisen hoidon kehittämiseen liittyvän erityisroolin vuoksi on oleellisen tärkeää, että yliopistosairaaloiden korkeimmissa hoidon, tutkimuksen ja koulutuksen vastuutehtävissä on tieteellisesti riittävän pätevöityneitä henkilöitä. Yliopistosairaalan tehtävänä on tarjota vaativinta erikoissairaanhoitoa sekä sen mahdollistamiseksi seurata ja kehittää diagnostiikkaa ja potilashoitoa korkealla kansainvälisellä tasolla. Dosentin pätevyysvaatimus yliopistosairaalan ylilääkäreille tulee sisällyttää nyt valmisteilla olevaan lakiin.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Yliopiston asema hyvinvointialueen päätöksenteossa

Erikoissairaanhoidon lain 25 §:n mukaan yliopistot osallistuivat aiemmin tärkeällä panoksella yliopistollisten sairaaloiden päätöksentekoon: sairaanhoitopiirin alueella sijaitsevalla lääkärikoulutusta antavalla yliopistolla oli oikeus nimetä sairaanhoitopiirin kuntainliiton liittovaltuustoon ja liittohallitukseen kaksi jäsentä kumpaiseenkin, ja yliopiston edustajien käytössä oleva äänimäärä liittovaltuustossa oli 10 prosenttia kuntien liittovaltuustoon valitsemien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä. Hallituksen esitysluonnoksessa ei ole säädetty yliopistojen roolista hyvinvointialueiden / yliopistosairaaloiden päätöksenteossa. Hallituksen esitykseen tulee lisätä yliopistojen oikeus nimetä edustajia yliopistosairaalan päättäviin elimiin aikaisemman mukaisella tai suuremmalla osuudella. Yliopistojen edustajat tuovat päättäviin elimiin tärkeää tutkimuspohjaista tietoa ja tukea potilashoidon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi. Lisäksi se on välttämätön edellytys nyt lausunnolla olevassa lakiluonnoksessa määriteltyjen yliopistosairaalan koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotehtävien onnistuneen toteuttamisen kannalta. Yliopistojen asiaosaaminen yliopistosairaaloiden päätöksenteossa tulee varmistaa lailla.

Professoriliitto-Professorsförbundet

Jukka Heikkilä
puheenjohtaja

Tarja Niemelä
toiminnanjohtaja